

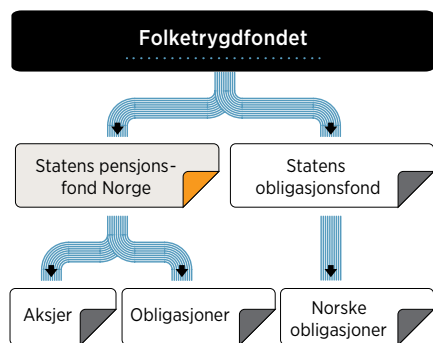
STATENS PENSJONSFOND NORGE

Tredje kvartal 2012

TREDJE KVARTAL 2012

Folketrygdfondet forvalter
Statens pensjonsfond Norge
og Statens obligasjonsfond

KORT FORTALT

Folketrygdfondet er et særlovsselskap som forvalter Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond etter mandater gitt av Finansdepartementet. Kapitalen står som innskudd i Folketrygdfondet og investeres i Folketrygdfondets navn.

Mandatet for Statens pensjonsfond Norge fastsetter at det skal være offentlig rapportering hvert kvartal. I denne rapporten gir vi oversikt over porteføljeutvikling, avkastning og risikostyring, samt utdrag av de deler av regnskapet til Folketrygdfondet som omhandler Statens pensjonsfond Norge for tredje kvartal 2012.

Investeringsstrategien for Statens pensjonsfond Norge er langsiktig. Av den grunn legger vi også i kvartalsrapportene vekt på å vise avkastning over tid.

3. KVARTAL 2012 STATENS PENSJONSFOND NORGE

03

NØKKELTALL OG HOVEDPUNKTER

05

OM FOLKETRYGDFONDET

07

KOMMENTARER FRA FOLKETRYGDFONDETS STYRE

17

REGNSKAP

30

LOVVERK OG HISTORIKK

Nøkkeltall og hovedpunkter

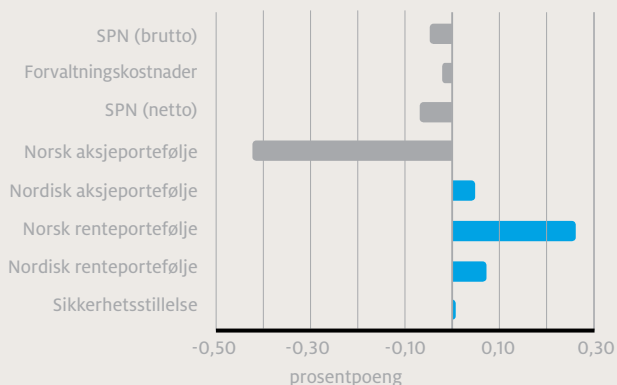
STATENS PENSJONSFOND NORGE – NØKKELTALL

Resultat/avkastning		3. kv. 2011	4. kv. 2011	1. kv. 2012	2. kv. 2012	3. kv. 2012	1.-3. kv. 2012
Resultat	mill. kroner	-11 541	7 348	8 856	-2 835	8 641	14 662
Avkastning	prosent	-8,62	6,03	6,86	-2,03	6,39	11,39
Differanseavkastning (brutto)	prosentpoeng	-0,01	0,40	-0,20	0,13	-0,01	-0,05
Forvaltningskostnader	prosentpoeng	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,06
Differanseavkastning (netto)	prosentpoeng	-0,03	0,38	-0,22	0,11	-0,03	-0,11
Avkastning norsk aksjeportefølje	prosent	-16,91	10,29	10,11	-4,45	9,31	15,00
Differanseavkastning norsk aksjeportefølje	prosentpoeng	0,43	-0,24	-0,72	0,13	-0,23	-0,83
Avkastning nordisk aksjeportefølje	prosent	-20,79	8,69	10,50	-5,16	7,08	12,21
Differanseavkastning nordisk aksjeportefølje	prosentpoeng	-0,86	-0,24	-0,05	0,37	0,11	0,50
Avkastning norsk renteportefølje	prosent	3,79	1,10	2,18	2,26	2,63	7,24
Differanseavkastning norsk renteportefølje	prosentpoeng	-0,30	1,33	0,43	0,03	0,31	0,81
Avkastning nordisk renteportefølje	prosent	6,02	1,61	-0,71	1,81	0,95	2,06
Differanseavkastning nordisk renteportefølje	prosentpoeng	-0,42	0,02	0,47	0,09	0,37	0,95

Kapital

Statens pensjonsfond Norge, egenkapital	mill. kroner	122 135	129 483	138 339	135 504	144 145
Norsk aksjeportefølje	mill. kroner	55 964	66 847	73 598	70 321	77 061
	prosent	45,82	51,63	53,20	51,89	53,46
Nordisk aksjeportefølje	mill. kroner	8 943	11 820	13 062	12 391	13 264
	prosent	7,32	9,13	9,44	9,14	9,20
Norsk renteportefølje	mill. kroner	49 700	42 940	44 079	44 818	45 783
	prosent	40,69	33,16	31,86	33,08	31,75
Nordisk renteportefølje	mill. kroner	8 212	7 900	7 622	7 986	8 065
	prosent	6,72	6,10	5,51	5,89	5,59

Bidrag til differanseavkastning 1.-3. kvartal 2012

Statens pensjonsfond Norge har per 30.09.2012 en mindreavkastning på 0,05 prosentpoeng (brutto). Etter fratrekk av forvaltningskostnadene var mindreavkastningen på 0,07 prosentpoeng per 30.09.2012.

Det er mindreavkastning for den norske aksjeporteføljen som bidrar negativt til differanseavkastningen (med 0,42 prosentpoeng). For de tre andre delporteføljene er det relative bidraget positivt. Størst positivt bidrag er det fra den norske renteporteføljen med et bidrag på 0,26 prosentpoeng. De to nordiske delporteføljene bidrar med 0,12 prosentpoeng totalt.

HOVEDPUNKTER

Avkastningen i tredje kvartal reflekterer god utvikling i aksjemarkedet.

144,1 Statens pensjonsfond Norge hadde ved utgangen av tredje kvartal en markedsverdi på 144,1 milliarder kroner.

8,6 Markedsverdien har økt med 8,6 milliarder kroner i løpet av kvartalet. Det gir en avkastning på 6,39 prosent.

14,7 Hittil i år har markedsverdien av Statens pensjonsfond Norge økt med 14,7 milliarder kroner.

- 0,01 Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge var i tredje kvartal 0,01 prosentpoeng svakere enn referanseindeksens avkastning.

1,35 For siste 5 år har Statens pensjonsfond Norge hatt en årlig gjennomsnittlig meravkastning på 1,35 prosentpoeng.

0,32 Over siste 10 år har Statens pensjonsfond Norge hatt en årlig gjennomsnittlig meravkastning på 0,32 prosentpoeng.

OM FOLKETRYGDFONDET

Folketrygdfondet skal være en langsiktig og ansvarlig forvalter med godt omdømme og tillit. Vårt mål er å levere høyest mulig avkastning over tid.

Se årlig rapport fra CEM Benchmarking Inc publisert på Finansdepartementets [hjemmeside](#).

I Folketrygdfondets årsrapport for 2011 er det gjort nærmere rede for vår organisasjon, våre administrasjonskostnader og våre forvaltningsresultater. Se www.fff.no

For forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge har vi som mål å oppnå en årlig avkastning som over tid ligger 0,4 prosentpoeng over referanseindeksen, regnet for forvaltningskostnader.

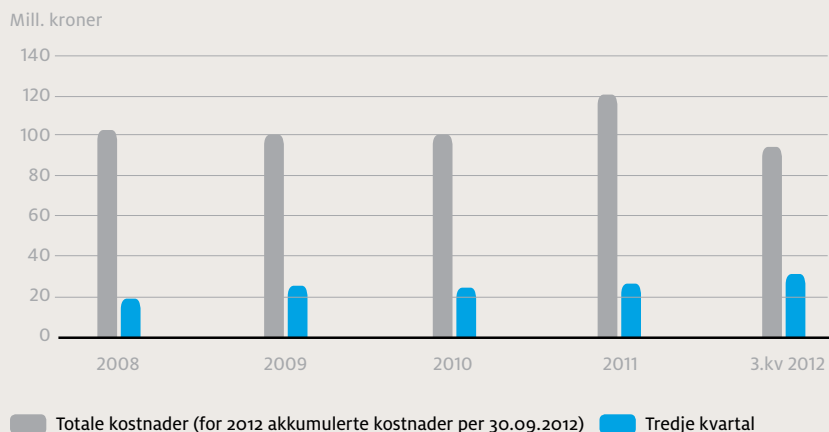
Vi legger vekt på å ha et faglig sterkt og kostnadseffektivt miljø. Folketrygdfondet har i dag 49 medarbeidere. I sammenligninger med andre tilsvarende fondsforvaltere internasjonalt markerer Folketrygdfondet seg med høy meravkastning og lave kostnader.

Visjon og investeringsstrategi

Folketrygdfondets visjon er å være et sterkt finansielt miljø som forbedrer markedene vi opererer i. Vi skal være en krevende, men forutsigbar og profesjonell eier. Vår rolle som langsiktig og ansvarlig investor skal være tydelig og gjenkjennelig, og vi skal gjennom aktiv dialog bidra til større ryddighet og mer åpenhet i markedene.

Gjennom det oppdraget vi har fått, skiller vi oss fra andre markedsaktører på en del områder. Bevisstheten om dette er viktig for Folketrygdfondets investeringsfilosofi. Vårt oppdrag er langsiktig og innebærer at Folketrygdfondet har større risikobærende evne enn mange andre investorer. I de nordiske markedene som vi opererer i, kan det tidvis være dårlig likviditet og vanskelig å omsette verdipapirer uten å påvirke prisene vesentlig. Vi må derfor gjennom en tålmodig og aktiv forvaltning utnytte vårt fortrinn som langsiktig investor.

FOLKETRYGDFONDETS ADMINISTRASJONSKOSTNADER 2008 – TREDJE KVARTAL 2012

Folketrygdfondets administrasjonskostnader var i tredje kvartal på 30,7 mill. kroner, mens kostnadene i tilsvarende periode i fjor var på 26,0 mill. kroner. Hittil i år er kostnadene på 93,4 mill. kroner.

Om Folketrygdfondet

 Folketrygdfondets strategiske plan for investeringsvirksomheten er publisert på www.ftf.no

---

 Folketrygdfondet utgir i august hvert år en eier-rapport. Denne blir publisert på www.ftf.no

---

 Dokumentet Folketrygdfondets eierskaps-utøvelse er publisert på www.ftf.no

---

 Med utgangspunkt i styringsstrukturen slik den er fastsatt av Stortinget og Finansdepartementet, vedtar Folketrygdfondets styre strategier, prinsipper og retningslinjer på et overordnet nivå. Disse styringsdokumentene er offentlige og publiseres på www.ftf.no:

- ▶ **Prinsipper for risikostyring**
  - ▶ **Investeringsmandat**
  - ▶ **Prinsipper for ansvarlig investeringsvirksomhet**
-

Dette er noen av de viktigste rettesnorene for vår investeringsfilosofi:

- ▶ Teambasert forvaltning
- ▶ Lave kostnader
- ▶ Høy risikobevisthet
- ▶ Aktiv forvaltning
- ▶ Ansvarlig investeringsvirksomhet
- ▶ Grundige analyser
- ▶ Motsykliske investeringer

Eierskapsutøvelse

Folketrygdfondet skal være en pådriver for gode prinsipper for eierskap i det norske markedet. Vår eierskapsutøvelse er basert på prinsipper i FNs Global Compact, FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI), OECDs prinsipper for multinasjonale selskaper og Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

Risikostyring og rammer

Sentralt for vår risikostyring er den strategiske referanseindeksen Finansdepartementet har fastsatt for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge.

Den strategiske referanseindeksen er satt sammen av:

- ▶ 60 prosent aksjer
  - ▶ 40 prosent obligasjoner
- Disse igjen er fordelt med:
- ▶ 85 prosent i Norge
  - ▶ 15 prosent i Danmark, Finland og Sverige

Mandatat fra Finansdepartementet fastsetter videre at investeringene i Statens pensjonsfond Norge skal settes sammen slik at forventet relativ volatilitet ikke skal overstige 3 prosentpoeng. Dette betyr, noe forenklet, at avkastningen ikke skal forventes å avvike fra avkastningen til referanseindeksen med mer enn 3 prosentpoeng i to av tre år.

I tillegg fastsetter mandatet:

- ▶ Intervall for aksjeandelen på 50 – 70 prosent av totalporteføljen
- ▶ Krav om rebalansering ved store svingninger i markedet (- slik at aksjeandelen holdes innenfor intervallet)
- ▶ Øvre ramme for andelen høyrentepapirer (25 prosent av den private obligasjonsporteføljen)
- ▶ Begrensning av eierandelen i hvert enkelt selskap (- fastsatt til 15 prosent i Norge og 5 prosent i øvrige nordiske land)
- ▶ Krav om supplerende risikorammer
- ▶ Definisjon av tillatte instrumenter
- ▶ Klare rapporteringskrav

Finanstilsynets forskrift om risikostyring og internkontroll gjelder så langt denne passer, og det skal fastsettes prinsipper for:

- ▶ verdivurdering og avkastningsmåling
- ▶ styring, måling og kontroll av risiko

Folketrygdfondet skal på disse områdene minst oppfylle internasjonalt anerkjente standarder og metoder. Vi evaluerer jevnlig vårt internkontrollsystem og vår risikostyring.

GOD UTVIKLING I AKSJEMARKEDENE

Markedsverdien av Statens pensjonsfond Norge var 144,1 milliarder kroner ved utgangen av tredje kvartal 2012. Det er en økning på 8,6 milliarder kroner i løpet av kvartalet.

Oppgangen reflekterer en god utvikling i aksjemarkedet.

Statens pensjonsfond Norge hadde en avkastning på 6,39 prosent i tredje kvartal 2012. Avkastningen for kvartalet var preget av at aksjemarkedet både i Norge og Norden hadde en positiv utvikling i tredje kvartal, i takt med utviklingen internasjonalt.

Hittil i 2012 har Statens pensjonsfond Norge hatt en avkastning på 11,39 prosent. Markedsverdien har økt med 14,7 milliarder kroner hittil i år og utgjorde ved utgangen av tredje kvartal 144,1 milliarder kroner.

AVKASTNING OVER TID

Statens pensjonsfond Norge har en lang tidshorisont, lengre enn for de fleste andre fond. Som en konsekvens av dette bør resultatene evalueres over lengre tidsperioder. Vi oppgir derfor avkastningstall ikke bare for det siste kvartalet, men også for siste tre, fem og ti år. I tillegg viser vi avkastningen siden 1998 (og for de nordiske delporteføljene fra oppstart av disse).

Siden 1998 har avkastningen til Statens pensjonsfond Norge vært 7,17 prosent som årlig gjennomsnitt (annualisert).

Den kvartalsvise avkastningen for Statens pensjonsfond Norge har variert over tid. Variasjonene økte fra 2007 etter at aktivasammensetningen ble endret og aksjeandelen ble økt til 60 prosent. Variasjonene var størst under og i tiden etter finanskrisen.

AVKASTNING 1998* - 3. KVARTAL 2012, STATENS PENSJONSFOND NORGE

	siste 3 mnd	1.-3. kv. 2012	siste 3 år	siste 5 år	siste 10 år	siden 01.01.98**
Statens pensjonsfond Norge	6,39	11,39	10,13	4,46	8,04	7,17
Meravkastning	-0,01	-0,05	0,72	1,35	0,32	0,44
Meravkastning fratrukket forvaltningskostnader	-0,03	-0,11	0,63	1,28	0,27	0,40
Norsk aksjeportefølje	9,31	15,00	12,02	0,06	15,30	7,57
Meravkastning	-0,23	-0,83	0,73	2,17	0,34	1,57
Norsk renteportefølje	2,63	7,24	8,00	8,66	6,72	6,40
Meravkastning	0,31	0,81	1,10	1,17	0,19	0,16
Nordisk aksjeportefølje	7,08	12,21	6,37	-2,51	10,73	2,47
Meravkastning	0,11	0,50	-0,52	0,61	0,30	0,24
Nordisk renteportefølje	0,95	2,06	4,17	6,09		5,60
Meravkastning	0,37	0,95	0,67	0,67		0,56

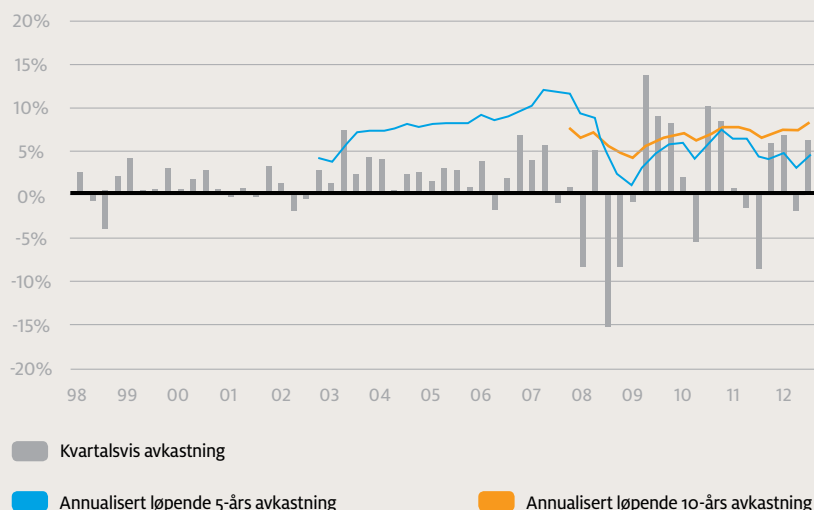
* For siste 3 mnd og 1.-3. kvartal er avkastningen vist, mens for flerårsperiodene er årlig avkastning vist (annualisert)

** 1998 er valgt som oppstartstidspunkt fordi avkastningstallene fra dette tidspunktet er GIPS®-verifisert. Den nordiske aksjeporteføljen ble startet i mai 2001 og den nordiske renteporteføljen i februar 2007.

Kommentarer fra Folketrygdfondets styre

▶ **Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge** var i 3. kvartal 2012 på 6,39 prosent. Annualisert løpende avkastning siste 10 år var på 8,03 prosent. For siste 5 år er avkastningen i større grad preget av finanskrisen i 2008, og annualisert løpende avkastning siste 5 år var på 4,45 prosent.

STATENS PENSJONSFOND NORGE
Kvartalsvis avkastning og akkumulert annualisert avkastning

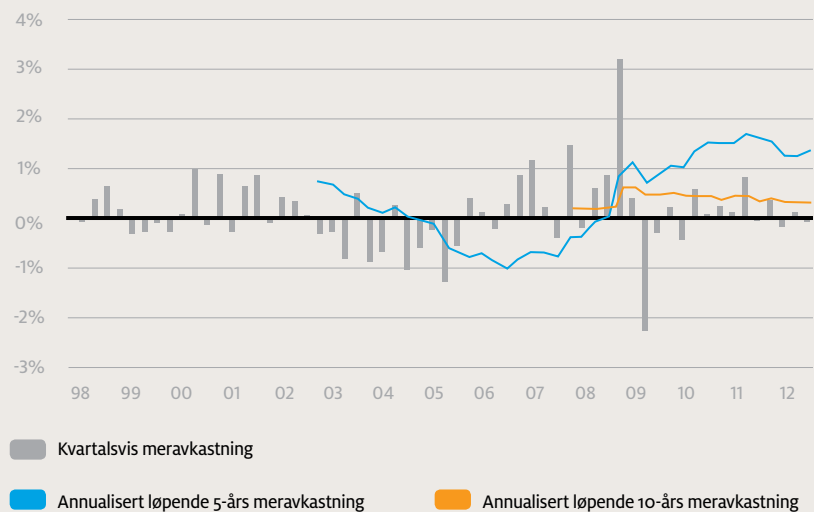
DIFFERANSEAVKASTNING

Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge var i tredje kvartal 0,01 prosentpoeng svakere enn referanseindeksens avkastning. Hittil i 2012 er det en mindreakstning på 0,05 prosentpoeng.

Statens pensjonsfond Norge har blitt belastet et forvaltningshonorar fra Folketrygdfondet på 27 millioner kroner i tredje kvartal, eller om lag 0,02 prosent av kapitalen. Det gir en netto differanseavkastning (etter fratregg for forvaltningshonorar) som er 0,03 prosentpoeng svakere enn referanseindeksens avkastning for kvartalet.

▶ **Folketrygdfondet har som målsetning** at forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge skal gi en årlig meravkastning over tid på 0,4 prosentpoeng. Annualisert løpende 10-års meravkastning har i lengre tid vært høyere enn dette, men siste observasjon er nå på 0,32 prosentpoeng. For kortere tid ser vi at annualisert løpende 5-års meravkastning er høyere enn målsetningen.

STATENS PENSJONSFOND NORGE
Kvartalsvis meravkastning og akkumulert annualisert meravkastning

Kommentarer fra Folketrygdfondets styre

BAKGRUNN

REFERANSEINDEKSEN

Avkastningen til Statens pensjonsfond Norge sammenlignes med en referanseindeks som Finansdepartementet fastsetter. Denne referanseindeksen er satt sammen av andeler i fire indekser:

- ▶ OSEBX (norske aksjer).
- ▶ VINXB (danske, finske og svenske aksjer).
- ▶ Et utdrag fra indeksen Barclays Global Aggregate som brukes for den norske renteporteføljen. Dette utdraget har norske utstedere i utvalgte valutaer og en statsandel på 30 prosent.
- ▶ Et utdrag fra indeksen Barclays Global Aggregate som brukes for den nordiske renteporteføljen. Dette utdraget har danske, finske og svenske utstedere i utvalgte valutaer.

Hver av de fire delene følger indeksvektene til de respektive indeksleverandørene.

Høy relativ avkastning over tid

Investeringsstrategien for Statens pensjonsfond Norge er langsiktig. Av den grunn legger vi også i kvartalsrapportene vekt på å vise avkastning over tid. I den grafiske illustrasjonen har vi derfor valgt å vise løpende 10- og 5-års meravkastning.

10-årstallene viser nå en meravkastning på 0,32 prosentpoeng som et årlig gjennomsnitt (annualisert meravkastning). Dette er noe svakere enn Folketrygdfondets målsetning om 0,40 prosentpoeng i meravkastning over tid. For hele perioden siden 1998 er meravkastningen på 0,44 prosentpoeng. For siste 5 år er meravkastningen på 1,35 prosentpoeng. Dette er høyere enn det som kan forventes over tid og er preget av høy meravkastning under finanskrisen.

Positive bidrag fra tre delporteføljer

Gjennom de tre første kvartalene i 2012 har fordelingen mellom aksjer og obligasjoner i Statens pensjonsfond Norge ikke avveket vesentlig fra referanseindeksens fordeling. Allokering, det vil si at delporteføljene settes sammen annerledes enn referanseindeksen, har derfor bidratt lite til differanseavkastningen. Det samme gjelder for valutasammensetningen hvor mandatet setter krav om minimale avvik.

Tre av de fire delporteføljene oppnådde i årets tre første kvartal bedre avkastning enn de respektive indeksene og bidro dermed positivt til differanseavkastningen. Den norske renteporteføljen bidro med 0,26 prosentpoeng, mens den nordiske renteporteføljen bidro med 0,07 prosentpoeng. Bidraget fra de to aksjeporteføljene var henholdsvis 0,05 prosentpoeng fra den nordiske aksjeporteføljen og -0,42 prosentpoeng fra den norske aksjeporteføljen.

Aksjeandelen til Statens pensjonsfond Norge var ved utgangen av tredje kvartal på 62,7 prosent. Dette er høyere enn ved starten av året da aksjeandelen var på 60,7 prosent, og årsaken til oppgangen i aksjeandel skyldes et sterkt aksjemarked. Det har i kvartalet ikke blitt overført midler (allokert) mellom delporteføljene som ledd i den aktive forvaltningen.

BIDRAG TIL BRUTTO MERAVKASTNING 1.-3. KV. 2012, PROSENTPOENG

	Bidrag totalt	Bidrag fra allokering	Bidrag fra papirutvelgelse	Bidrag fra valuta	Meravkastning innenfor delportefølje
Aksjer	-0,37	0,01	-0,38	-0,01	
norsk aksjeportefølje	-0,42	0,00	-0,43	0,00	-0,83
nordisk aksjeportefølje	0,05	0,01	0,05	-0,01	0,50
Renter	0,33	-0,01	0,34	-0,01	
norsk renteportefølje	0,26	-0,01	0,27	0,00	0,81
nordisk renteportefølje	0,07	0,00	0,07	0,00	0,95
Sikkerhetsstillelse	0,00	0,00	0,00	0,00	
Samlet	-0,05	0,00	-0,04	-0,01	

NORSK AKSJEPORTEFØLJE

Det norske aksjemarkedet hadde en positiv utvikling i tredje kvartal i takt med utviklingen på børsene internasjonalt. Tredje kvartal var preget av økonomiske støttetiltak i Europa og USA. Markedet hadde en sterk oppgang i juli, og hovedindeksen på Oslo Børs (OSEBX) steg 4,0 prosent, mens markedet i august og september steg med henholdsvis 2,8 og 2,5 prosent.

Avkastningen for den norske aksjeporteføljen i Statens pensjonsfond Norge ble på 9,31 prosent i tredje kvartal. Det er 0,23 prosentpoeng svakere enn utviklingen til hovedindeksen på Oslo Børs. Hittil i år har den norske aksjeporteføljen hatt en avkastning på 15,00 prosent, det har gitt en mindreakstning på 0,83 prosentpoeng.

De største positive bidragene til differanseavkastningen hittil i år var fra Storebrand og Veidekke, med henholdsvis 0,21 og 0,14 prosentpoeng. For Storebrands del er forklaringen at selskapet hadde svakere avkastning enn markedet generelt, og at selskapet er lavere vektet i vår portefølje enn i referanseindeksen. For Veidekkes del er forklaringen til det positive bidraget at selskapet hadde bedre avkastning enn markedet, og at selskapet er høyere vektet i porteføljen enn i indeksen. De største negative bidragene kom fra DNO International med -0,21 prosentpoeng og fra Farstad med -0,19 prosentpoeng. DNO International inngår i indeksen, men ikke i porteføljen, og selskapet har vist en bedre avkastning enn markedet generelt. Farstad som inngår i porteføljen, men ikke i referanseindeksen, har vist en svakere avkastning enn markedet generelt.

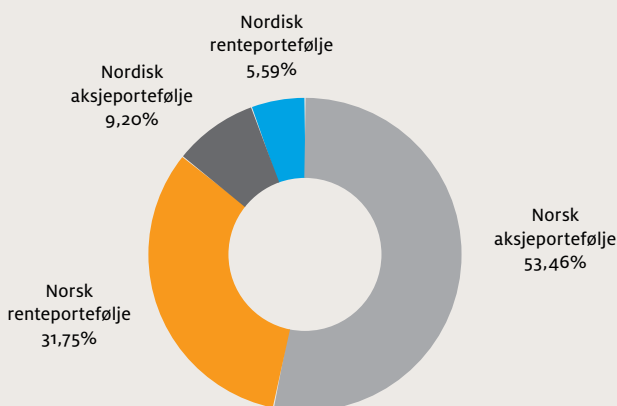
For siste 10-årsperiode var årlig avkastning for den norske aksjeporteføljen på 15,30 prosent. Det er 0,34 prosentpoeng bedre enn for referanseindeksen. Tilsvarende var avkastning for siste 5-årsperiode 0,06 prosent, og dette var 2,17 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

Folketrygdfondets investeringsstrategi gjør at den norske aksjeporteføljen normalt oppnår en høyere avkastning enn markedet i perioder med sterk kursnedgang, samtidig som en normalt vil gjøre det dårligere i perioder med sterk kursoppgang. Denne investeringsstrategien har over tid medført lavere risiko enn referanseindeksen og resultert i meravkastning.

NORSK RENTEPORTEFØLJE

Avkastningen til den norske renteporteføljen i Statens pensjonsfond Norge var på 2,63 prosent i tredje kvartal. Dette var 0,31 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

PORTEFØLJENS SAMMENSETNING PER 30.09.2012

Ved utgangen av tredje kvartal utgjorde aksjeandelen i Statens pensjonsfond Norge 62,66 prosent, mens rentedelen av porteføljen var på 37,34 prosent. 85,21 prosent av kapitalen var plassert i Norge, mens den resterende andelen var investert i aksjer og rentebærende papirer i Danmark, Finland og Sverige.

...søke å oppnå høyest mulig avkastning etter kostnader over tid...

FRA MANDATET FOR STATENS PENSJONSFOND NORGE

Hittil i år har den norske renteporteføljen hatt en avkastning på 7,24 prosent, noe som ga en meravkastning på 0,81 prosentpoeng.

Kredittobligasjoner prises til en høyere rente enn statsobligasjoner. Renteforskjellen omtales som kredittspread. I tredje kvartal har den generelle kredittspreaden, målt som forskjellen mellom statsrenter og swaprenter, gått inn. Dette har isolert sett gitt positivt bidrag til meravkastningen for den norske renteporteføljen, fordi porteføljen har et høyere innslag av kredittobligasjoner enn det referanseindeksen har. Det at statsandelen er lavere, følger av vår investeringsstrategi som sier at Folketrygdfondet i sin forvaltning av Statens pensjonsfond Norge skal ha en noe høyere kredittrisiko enn referanseindeksen i perioder med markedsuro og høye risikopremier.

Innenfor kredittsegmentet er porteføljen undervektet i forhold til referanseindeksens sammensetning i obligasjoner med fortrinnsrett, Statoil-obligasjoner og obligasjoner utstedt av Kommunalbanken, mens porteføljen er overvektet i resten av industrisektoren og finanssektoren. I tredje kvartal har både annen sammensetning av kredittdelen av porteføljen og undervekt i statsobligasjoner gitt positive bidrag til meravkastningen.

For siste 10-årsperiode var årlig avkastning for den norske renteporteføljen på 6,72 prosent. Det er 0,19 prosentpoeng bedre enn for referanseindeksen. Tilsvarende var avkastningen for siste 5-årsperiode på 8,66 prosent, noe som var 1,17 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

NORDISK AKSJEPORTEFØLJE

Avkastningen for den nordiske aksjeporteføljen i Statens Pensjonsfond Norge ble på 7,08 prosent i tredje kvartal. Det er 0,11 prosentpoeng sterkere enn referanseindeksen. Hittil i år har den nordiske aksjeporteføljen hatt en avkastning på 12,21 prosent, og det ga en meravkastning på 0,50 prosentpoeng. De største bidragene til meravkastningen hittil i år var fra Nokia med 0,29 prosentpoeng og Ratos som bidro med 0,18 prosentpoeng. De største negative bidragene kom fra SEB med -0,20 prosentpoeng og fra Swedbank med -0,18 prosentpoeng.

For siste 10-årsperiode var årlig avkastning for den nordiske aksjeporteføljen på 10,73 prosent. Det er 0,30 prosentpoeng bedre enn for referanseindeksen. Tilsvarende var avkastning for siste 5-årsperiode på -2,51 prosent, og dette var 0,61 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

NORDISK RENTEPORTEFØLJE

Avkastningen for den nordiske renteporteføljen i Statens pensjonsfond Norge var i tredje kvartal 2012 på 0,95 prosentpoeng. Dette var 0,37 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen. Hittil i år har den nordiske renteporteføljen hatt en avkastning på 2,06 prosent, noe som ga en meravkastning på 0,95 prosent.

Den nordiske renteporteføljen har en overvekt i industrisektoren og finanssektoren og er undervektet i stat og statsrelaterte obligasjoner. Fra august til september har porteføljen økt sin vekt i finans og redusert vekten i industri og stat. Denne delporteføljen gir positive bidrag til meravkastningen på grunn av annen sektorsammensetning (mindre stat) enn referanseindeksen, høyere avkastning innenfor kredittdelen (både som følge av høyere løpende rente og som følge av inngang i kredittspread) samt annen sammensetning av renteløpetid enn referansen.

For siste 5-årsperiode var årlig avkastning for den nordiske renteporteføljen på 6,09 prosent. Dette var 0,67 prosentpoeng bedre enn for referanseindeksen. Tilsvarende var avkastningen for siste 3-årsperiode på 4,17 prosent, noe som var 0,67 prosentpoeng bedre enn referanseindeksen.

RAMMER FOR FORVALTNINGEN

Forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge har i tredje kvartal 2012 vært innenfor rammen for forventet relativ volatilitet på 3 prosent.

I forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge er det en rekke risikofaktorer Folketrygdfondet må forholde seg til. Noen av risikofaktorene følger av bevisste valg og er en type risiko Folketrygdfondet velger å ta med sikte på å oppnå god avkastning. Andre typer risiko oppstår uavhengig av investeringsvalgene og er en type risiko som ikke er ønsket og heller ikke gir uttelling i form av bedre resultater. Folketrygdfondet legger betydelig vekt på å styre og kontrollere risiko, og har fastsatt prinsipper for måling og styring av de ulike risikotypene. I tredje kvartal ble det registrert ett brudd på rammene gitt i investeringsmandatet fra styret. Dette var relatert til motpartsrisiko, og bruddet ble korrigert umiddelbart.

Markedsrisiko

Gjennom mandatet har Finansdepartementet fastsatt en ramme for forventet relativ volatilitet på 3 prosent.

Markedsrisikoen til Statens pensjonsfond Norge kan dekomponeres og analyseres innenfor de fire delporteføljene:

- ▶ norsk aksjeportefølje
- ▶ nordisk aksjeportefølje
- ▶ norsk renteportefølje
- ▶ nordisk renteportefølje

Markedsrisikoen er størst i aksjeporteføljene. Også avviket i markedsrisiko mellom den faktiske porteføljen og referanseindeksene, målt ved forventet relativ volatilitet, er størst for aksjeporteføljene. Gjennom investeringer i ulike markeder oppnår Statens pensjonsfond Norge diversifiseringseffekter. Det vil si at risikoen for Statens pensjonsfond Norge er lavere enn summen av den vektete risikoen for de fire delporteføljene. Figuren for forventet volatilitet viser at risikoen for hele fondet og delporteføljene varierer gjennom året. Denne variasjonen kommer som følge av markedsendringer og den aktive forvaltningen.

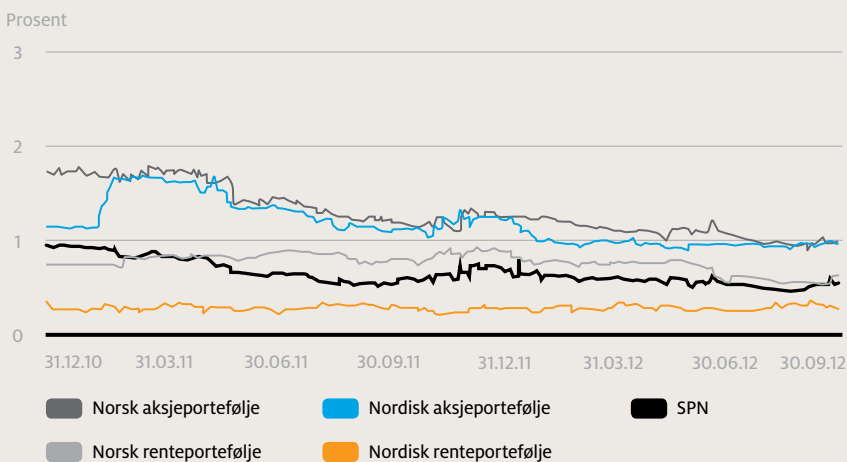
I løpet av tredje kvartal har relativ volatilitet for Statens pensjonsfond Norge endret seg lite, fra 0,56 prosent ved inngangen til kvartalet til 0,57 prosent ved utgangen av kvartalet. Ved inngangen til året var forventet relativ volatilitet på 0,74 prosent.

Kommentarer fra Folketrygdfondets styre

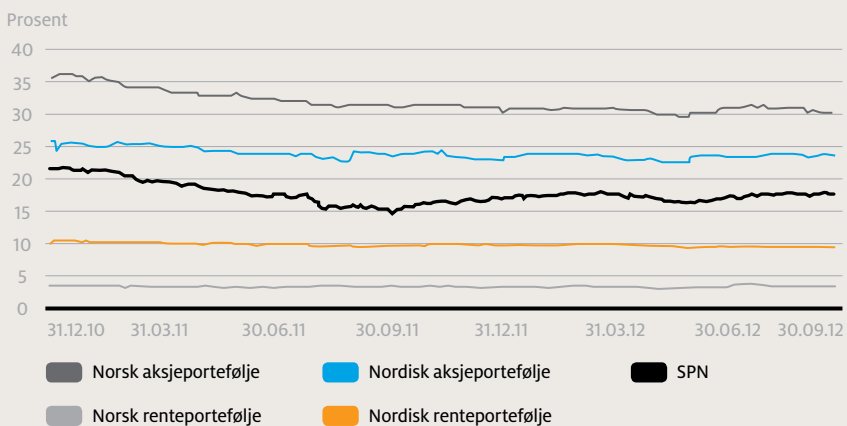
▶ **Relativ volatilitet** er et mål for hvor mye avkastningen antas å avvike fra avkastningen til referanseindeksen. Innslaget av aktiv forvaltning er størst for de to aksjeporteføljene og det gir seg utslag i høyere forventet relativ volatilitet for disse to delporteføljene. Reduksjonen i relativ volatilitet kommer som en følge av en generell reduksjon i volatilitet i markedene og investeringsbeslutningene. Det er de to aksjeporteføljene som forklarer nedgangen i forventet relativ volatilitet for SPN totalt.

▶ **Volatilitet måles ved** standardavviket til avkastningen. Figuren viser forventet volatilitet for SPN og delporteføljene. Den nordiske renteporteføljen har en markert høyere volatilitet enn den norske renteporteføljen som følge av at avkastningen måles i norske kroner og porteføljen ikke er valutasikret.

FORVENTET RELATIV VOLATILITET STATENS PENSJONSFOND NORGE (SPN)

FORVENTET VOLATILITET STATENS PENSJONSFOND NORGE (SPN)

Kredittrisiko

Hvordan markedet oppfatter kredittkvaliteten til utstedere av kredittobligasjoner, endrer seg over tid. Endringene gir seg utslag i økt eller redusert kredittpåslag i forhold til statsrente. Markedet priser lån fra en utsteder basert på denne utstederens kredittkvalitet. Effekten av normale endringer frem til en eventuell kreditthendelse (eksempelvis konkurs) fanges hovedsakelig opp av systemene for måling av markedsrisiko.

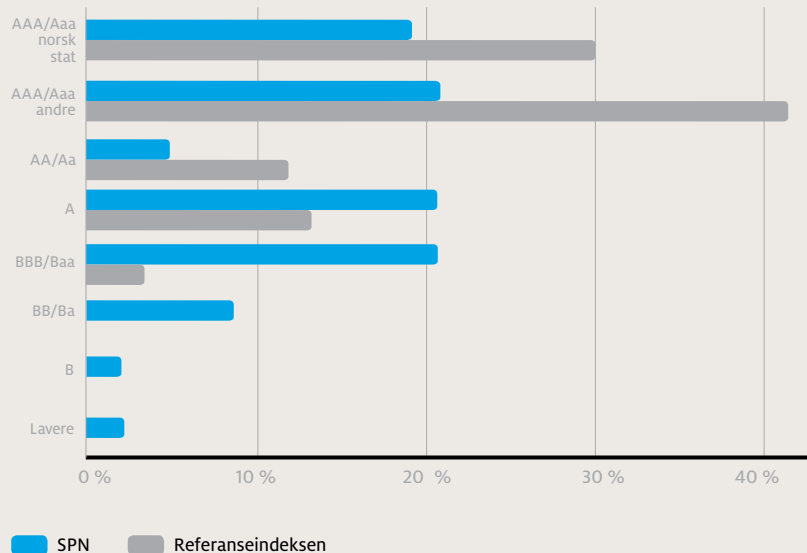
I figurene for kredittvurdering vises ratingen til enkeltlån i porteføljene og referanseindeksen. Kreditt-rating gir uttrykk for kvaliteten på den enkelte obligasjonen. Kredittkarakter på BBB og bedre omtales som "investment grade".

Mange av utstederne av obligasjonslån i det norske markedet er uten kreditt-rating fra de internasjonale byråene. Disse lånene har fått tildelt en rating basert på et internt regelverk i Folketrygdfondet, der vi blant annet bruker norske meglerhus og banker som kilder.

► **Den norske renteporteføljen** har mindre innslag av obligasjoner med de beste kredittvurderingene enn det referanseindeksen har. Karakterskalaen går fra AAA til D (Default). Karakter på BBB eller bedre anses å være «investment grade». I SPNs norske renteportefølje er det 87 prosent som har en kredittkarakter på BBB eller bedre. I referanseindeksen inngår utelukkende lån med karakter BBB eller bedre.

Rating fra Moodys, S&P og Fitch. Lån uten ekstern rating er ført opp med intern rating som utsteder er gitt i Folketrygdfondets interne kredittmodell.

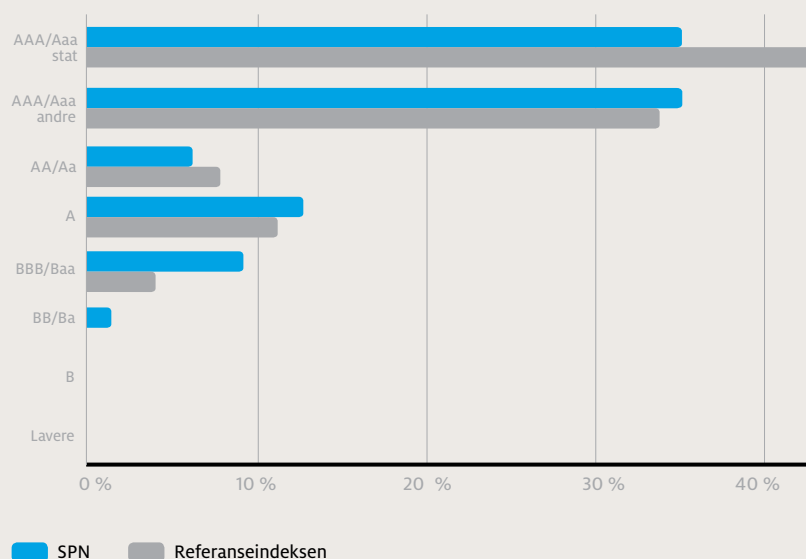
KREDITTVURDERING PER 30.09.2012, STATENS PENSJONSFOND NORGE
DEN NORSKE RENTEPORTEFØLJEN

Den nordiske renteporteføljen har noe mindre eksponering enn referanseindeksen for obligasjoner med kredittrating AAA. Karacterskalaen går fra AAA til D (Default). Karakter på BBB eller bedre anses å være «investment grade». For nordisk renteportefølge er det 97,8 prosent som har en kredittkarakter på BBB eller bedre. I referanseindeksen inngår utelukkende lån med karakter BBB eller bedre.

Rating fra Moodys, S&P og Fitch. Lån uten ekstern rating er ført opp med intern rating som utsteder er gitt i Folketrygdfondets interne kredittmodell.

KREDITT VURDERING PER 30.09.2012, STATENS PENSJONSFOND NORGE
DEN NORDISKE RENTEPORTEFØLJEN

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er i likhet med kredittrisiko knyttet til kreditthendelser. Motpartsrisiko oppstår ved forretninger Folketrygdfondet inngår direkte med banker, dvs bankinnskudd, derivatavtaler, aksjeutlån og andre typer forretninger.

Motpartsrisiko er en risikotype som ikke er representert i referanseindeksen, men som likefullt oppstår ved forvaltningen. Spredning av motpartsforretninger på flere motparter, gode juridiske avtaler og sikkerhetsordninger er redskapene vi benytter for å redusere motpartseksponeringen mot de enkelte bankene vi gjør forretninger med.

Folketrygdfondets styre har fastsatt maksimalrammer for motpartseksponering og krav om kredittkvalitet målt ved rating.

I tredje kvartal ble det registrert ett brudd på motpartsrammene, dette ble korrigert gjennom å redusere bankinnskudd mot denne motparten umiddelbart.

Kommentarer fra Folketrygdfondets styre

NØKKELTALL FOR RISIKO OG EKSPONERING (ALLE TALL I PROSENT)

Ramme fastsatt av Finansdepartementet	Grense	Faktisk				
		30.09.11	31.12.11	31.03.12	30.06.12	30.09.12
Markedsrisiko	Forventet relativ volatilitet skal ikke overstige 3 prosentpoeng	0,56	0,74	0,61	0,56	0,57
	Høyrisikoobligasjoner skal ikke utgjøre mer enn					
Kredittrisiko	25 prosent av privat del av obligasjonsporteføljen	9,12	13,49	15,38	14,47	14,47
Aktivfordeling*	Nettoeksponering aksjer 50 - 70 prosent av totalporteføljen	53,15	60,76	62,55	61,03	62,66
Eierandel norske selskaper	Maksimalt 15 prosent eierandel	10,58	11,05	10,57	10,77	10,73
Eierandel nordiske selskaper	Maksimalt 5 prosent eierandel	1,08	1,08	1,08	1,08	2,03
Supplerende rammer fastsatt av Folketrygdfondets styre**						
	Grense	Faktisk				
		30.09.11	31.12.11	31.03.12	30.06.12	30.09.12
Aktivfordeling*	Bruttoeksponering aksjeporteføljene 50 - 70 prosent av totalporteføljen		60,76	62,55	61,03	62,66
Aktivfordeling*	Bruttoeksponering renteporteføljene 30 - 50 prosent av totalporteføljen		40,22	37,45	38,97	38,62
Markedsrisiko	Minste sammenfall norsk aksjeportefølje minimum 60 prosent	89,84	90,94	91,22	91,95	92,86
Markedsrisiko	Minste sammenfall nordisk aksjeportefølje minimum 60 prosent	84,22	82,74	84,01	84,30	84,81
Markedsrisiko	Minste sammenfall valutaeksponering minimum 99 prosent		99,91	99,91	99,87	99,92
Kredittrisiko	Maksimal eksponering mot enkeltsteder med rating lavere enn BBB-					
	- for kommuner og selskaper med tilknytning til nasjonalstat 5 prosent		2,41	2,44	2,43	2,42
	- for selskaper innenfor kraftbransjen 2,7 prosent		0,37	0,37	0,55	0,58
	- for selskaper innenfor finanssektoren 1,6 prosent		1,08	1,06	1,03	1,01
	- for andre selskaper 1,4 prosent		0,95	0,97	0,97	0,98
Likvide instrumenter	Minimum 10 prosent av porteføljen i likvide instrumenter		17,40	16,58	17,24	19,65
Belåning*	Maksimalt 5 prosent av NAV		1,06	1,02	0,00	1,28
Utlån	Maksimalt 20 prosent av NAV for aksjeporteføljene		4,24	5,74	11,80	10,71
Motpartsrisiko ***	Maksimalt potensiell motpartseksponering skal ikke overstige 0,75 prosent av NAV mot enkelt motpart		0,72	0,74	0,84	0,75

* Nettoeksponering mot aksjer er definert som markedsverdien av aksjeporteføljene inkludert kontantposisjoner som tilhører aksjeporteføljene. Bruttoeksponering og nettoeksponering mot aksjeporteføljene er som følge av at det i porteføljene ikke er shortposisjoner mot enkeltaksjer eller aksjeindekser, like store. For renteporteføljene er bruttoeksponering justert for tilfeller hvor verdipapirer, inkludert rentebytteavtaler og gjeldsposisjoner i sum gir opphav til en short posisjon mot kort rentebinding og tilfeller hvor verdipapirer inkludert valutaderivater og gir opphav til short posisjon mot enkelt valutaer. Per 31.12.2011 er det ikke slike shortposisjoner, jf. note 17 i årsregnskapet til Statens pensjonsfond Norge. Det var det heller ikke for andre datoer oppgitt i denne tabellen.

Begrepet belåning er definert som nettoverdi av kontantsinstrumenter og reinvestering av kontantsikkerhet.

Med kontantinstrumenter forstås følgende instrumenter med løpetid ikke lengre enn 1 måned: kontanter, statskasseveksler, innskudd, lån, fordringer, kortsiktig gjeld samt gjenkjøps- og gjensalgavtaler.

Samlet bruttoeksponering for aksjer og renter vil være større enn 100 i tilfeller hvor begrepet nettobelåning er større enn null, og/eller i tilfeller med short posisjoner mot kort rentebinding, enkeltvalutaer eller aksjer.

** De supplerende rammene fastsatt av Folketrygdfondets styre ble gjort gjeldende fra 01.10.2011 og ble sist endret med virkning fra 19.06.2012

*** Rammeverket for motpartseksponering innebærer at dersom motpartseksponeringen ved slutten av en dag overstiger rammen, skal eksponeringen reduseres første påfølgende handledag. Dersom eksponeringen overstiger rammen også påfølgende dag rapporteres et brudd. 29.06.2012 (som var siste handledag før kvartalslutt for 2. kvartal 2012) var eksponeringen på 0,84 mot en bank, som er høyere enn rammen. Motpartseksponeringen mot denne banken ble redusert første handledag, slik at dette ikke medførte et brudd.

Folketrygdfondets styre

Oslo, 14.11.2012

Regnskap

Resultatregnskap

RESULTATREGNSKAP

Beløp i millioner kroner	Noter	3. kv. 2012	3. kv. 2011	Akkumulert per 30.09.2012	Akkumulert per 30.09.2011	2011
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader	1					
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:						
Aksjer	2, 3	7 262	-13 909	8 281	-18 967	-12 824
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	2, 3	249	686	710	549	276
Finansielle derivater	2, 3	492	872	844	1 111	1 212
Renteinntekter	2	597	746	1 981	2 048	2 959
Utbytte	2	158	124	3 178	2 821	3 437
Andre porteføljeinntekter/-kostnader	2	-87	-36	-231	-217	-319
Transaksjonskostnader	2	-3	-3	-15	-18	-30
Porteføljeresultat		8 668	-11 520	14 748	-12 673	-5 289
Forvaltningskostnader						
Forvaltningskostnader	7	-27	-21	-86	-74	-110
Periodens resultat		8 641	-11 541	14 662	-12 747	-5 399
Andre inntekter og kostnader		-	-	-	-	-
Totalresultat		8 641	-11 541	14 662	-12 747	-5 399

Regnskap

Balanse

BALANSE

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Noter</i>	<i>30.09.2012</i>	<i>31.12.2011</i>
EIENDELER			
Finansielle eiendeler			
Bankinnskudd	2	9 672	5 456
Uoppgjorte handler	2	160	10
Aksjer	2, 3	80 527	75 016
Utlånte aksjer	2, 6	9 661	3 326
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	2, 3	52 400	51 104
Finansielle derivater	2, 4, 5	2 342	1 747
Fordringer	1	7	5
Sum eiendeler		154 769	136 664
GJELD OG STATENS KAPITALINNSKUDD			
Finansiell gjeld			
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	6	667	2 024
Mottatt kontantsikkerhet	2, 6	9 078	4 814
Uoppgjorte handler	2	216	79
Finansielle derivater	2, 4, 5	655	242
Skyldig forvaltningshonorar		8	21
Andre forpliktelser og avsetninger		-	1
Statens kapitalinnskudd			
Statens kapitalinnskudd		144 145	129 483
Sum gjeld og statens kapitalinnskudd		154 769	136 664

Folketrygdfondets styre

Oslo, 14.11.2012

Regnskap

Oppstilling av endringer i Statens kapitalinnskudd
Statens pensjonsfond Norge

OPPSTILLING AV ENDRINGER I STATENS KAPITALINNSKUDD – STATENS PENSJONSFOND NORGE

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>Noter</i>	<i>Tilført fra eier</i>	<i>Opptjente tilbakeholdte resultater</i>	<i>Sum Statens kapital- innskudd</i>
Statens kapitalinnskudd 01.01.12		11 778	117 705	129 483
Totalresultat			14 662	14 662
30.09.12		11 778	132 367	144 145
Statens kapitalinnskudd 01.01.11		11 778	123 104	134 882
Totalresultat			-12 747	-12 747
30.09.11		11 778	110 357	122 135

RegnskapOppstilling av kontantstrømmer
Statens pensjonsfond Norge

OPPSTILLING AV KONTANTSTRØMMER – STATENS PENSJONSFOND NORGE

<i>Beløp i millioner kroner</i>	<i>01.01. - 30.09. 2012</i>	<i>01.01. - 30.09. 2011</i>	<i>2011</i>
Operasjonelle aktiviteter			
Innbetaling av renter bankinnskudd	6	35	47
Netto innbetaling/utbetaling ved kjøp og salg av aksjer og andeler	-3 575	4 227	-3 171
Netto innbetaling/utbetaling ved kjøp og salg av obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	-1 094	-10 666	-5 920
Netto innbetaling/utbetaling fra finansielle derivater	1 129	1 140	1 326
Utbytte fra investeringer i aksjer og andeler	3 176	2 821	3 432
Innbetaling av renter på investering i obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	1 560	1 598	2 167
Netto innbetaling/utbetaling ved gjenkjøpsavtaler	-1 205	1 130	1 487
Kontantsikkerhet mottatt eller betalt ved verdipapirutlån, derivater og gjenkjøpsavtaler	4 492	-1 138	783
Utbetalinger forvaltningskostnader	-102	-63	-106
Utbetalinger transaksjonskostnader etc.	-15	-18	-30
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	4 372	-934	15
Finansieringsaktiviteter			
Tilførsel fra den norske stat	-	-	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-	-	-
Netto endring i bankinnskudd			
Bankinnskudd per 1. januar	5 456	5 607	5 607
Netto kontantstrøm i perioden	4 372	-934	15
Gevinst/tap valuta på bankinnskudd	-156	-3	-166
Bankinnskudd ved periodens slutt	9 672	4 670	5 456
Bankinnskudd består av:			
Innskudd banker	9 672	4 670	5 456
Kortsiktige innlån	-	-	-
Totalt	9 672	4 670	5 456

NOTE 1 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV DELÅRSREGNSKAPET OG REGNSKAPSPRINSIPPER**Generell informasjon**

Statens pensjonsfond Norge forvaltes av Folketrygdfondet i eget navn på vegne av Finansdepartementet i henhold til mandatet gitt for forvaltningen, jf. mandat 21. desember 2010 for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge fastsatt av Finansdepartementet. Den forvaltede portefølje tilsvarer det til enhver tid innstående beløp på Statens pensjonsfond Norges konto i Folketrygdfondet, herunder Statens pensjonsfond Norges forvaltningsresultat etter fradrag for godtgjørelse til Folketrygdfondet. Folketrygdfondet bærer ingen økonomisk risiko knyttet til verdiutviklingen i fondet.

Statens pensjonsfond Norges regnskapsrapportering er en del av Folketrygdfondets regnskap, jf. forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet § 3-1. I henhold til samme forskrift skal regnskapsrapportering for Statens pensjonsfond Norge skje i henhold til de internasjonale regnskapsstandardene som er godkjent av EU.

Grunnlag for utarbeidelse av delårsregnskapet

Statens pensjonsfond Norges regnskapsrapportering er en del av Folketrygdfondets regnskap, jf. forskrift om årsregnskap m.m. for Folketrygdfondet § 3-1. I henhold til samme forskrift skal regnskapsrapportering for Statens pensjonsfond Norge utarbeides etter de internasjonale regnskapsstandardene som er vedtatt etter regnskapsloven § 3-9 annet ledd med de tillegg og unntak som følger av regnskapsloven og forskriften.

Delårsregnskapet til Folketrygdfondet som kun består av regnskapsrapporteringen for Statens pensjonsfond Norge, er utarbeidet i henhold til IAS 34.

Det henvises til overgangsnotatet, som ble offentliggjort i forbindelse med regnskapsrapportering for første kvartal 2012, for nærmere opplysninger om konverteringen til IFRS. Overgangsnotatet er tilgjengelig på www.fff.no.

Regnskapsprinsipper**Finansielle instrumenter**

Finansielle eiendeler og forpliktelser måles ved første gangs innregning til virkelig verdi. Virkelig verdi ved førstegangs innregning vil normalt være transaksjonsprisen.

Investeringsporteføljene Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond forvaltes og inntjeningen vurderes på grunnlag av virkelig verdi i samsvar med fondets investeringsstrategi. Alle finansielle instrumenter er del av en portefølje som styres og følges opp på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en risikostyrings- og investeringsstrategi. Dette innebærer at det benyttes en forretningsmodell basert på virkelig verdi for porteføljen, ved at det i hovedsak søkes å oppnå gevinster på lengre sikt knyttet til endringer i virkelig verdi.

Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond har ved førstegangs innregning klassifisert finansielle instrumenter i følgende kategorier:

Finansielle derivater er pliktig regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Alle andre finansielle instrumenter er utpekt som målt til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet

Beholdninger i aksjer, obligasjoner, andre rentebærende instrumenter og derivater er presentert på egne linjer i balansen.

Innregning og fraregning av eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i oppstilling av finansiell stilling på det tidspunktet fondet blir part i instrumentets kontraktuelle vilkår. Innregning av transaksjoner skjer på handledato. Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes til virkelig verdi. Transaksjonskostnader kostnadsføres.

Finansielle eiendeler fraregnes i oppstilling av finansiell stilling på det tidspunktet det vesentligste av risiko og avkastning knyttet til eierskapet av eiendelen er overført, eller når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene eiendelene genererer utløper.

En finansiell forpliktelse fraregnes når forpliktelsen i avtalen er frafalt, utløpt eller kansellert.

Renteinntekter og kostnader

Opptjente renteinntekter på investeringer i obligasjoner og sertifikater, bankplasseringer, utlån knyttet til gjensalgsvtaler og andre rentebærende verdipapirer presenteres separat fra øvrige verdiendringer på instrumentene på egen linje i resultatregnskapet.

Rentekostnader på gjeld og sikkerhetsstillelse relatert til utlån av verdipapirer innregnes når det foreligger plikt til å avgi rentebeløpet.

Utbytte

Utbytte fra investeringer inntektsføres på det tidspunkt det foreligger en ubetinget rett til å motta utbytte. En ubetinget rett anses å foreligge når underliggende papir noteres eksklusiv utbytte.

Annen inntekt

Inntekter fra utlån av verdipapirer i form av utlånsgebyrer inntektsføres over utlånsperioden basert på daglige beregninger.

Forvaltningskostnader

Forvaltningskostnader knyttet til Folketrygdfondets forvaltning kostnadsføres løpende etter hvert som forvaltningen utføres. Forvaltningskostnadene fastsettes basert på Folketrygdfondets faktiske kostnader begrenset til et årlig maksimumsbeløp. Forvaltningskostnader består av forvaltningshonorar til Folketrygdfondet og skal innenfor en øvre grense dekke kostnader Folketrygdfondet har knyttet til forvaltning av Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond.

Utlån av verdipapirer

Utlån av finansielle verdipapirer innebærer at verdipapirer overføres til en motpart (innlåner) i avtalen. Innlåner kompenserer Folketrygdfondet for ulike hendelser tilknyttet verdipapirene, som utbytte, tegningsrettigheter med mer. Ved opphør av lånet skal identiske verdipapirer leveres tilbake. Utlånte verdipapirer fraregnes ikke fra oppstilling av finansiell stilling siden fondet beholder det vesentligste av risiko og avkastning knyttet til eierskap. Kontanter mottatt som sikkerhet innregnes som en finansiell eiendel i form av bankinnskudd i oppstilling av finansiell stilling med en motsvarende finansiell forpliktelse til å returnere beløpet, se avsnitt om sikkerhetsstillelse under. Dersom motparten har rett til å selge eller pantsette instrumentene, reklassifiserer fondet disse instrumentene i oppstilling av finansiell stilling til henholdsvis utlånte aksjer og utlånte obligasjoner

Noter

Note 1

FORTS. NOTE 1 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV DELÅRSREGNSKAPET OG REGNSKAPSPRINSIPPER**Gjenkjøpsavtaler (Repo)**

Ved gjenkjøpsavtaler vil kriteriene for fraregning av verdipapiret i oppstilling av finansiell stilling ikke være oppfylt. Mottatt kontantbeløp innregnes som en finansiell eiendel i form av bankinnskudd med en motsvarende kortsiktig finansiell forpliktelse til å returnere beløpet (skyldig mottatt kontantsikkerhet), se avsnitt om sikkerhetsstillelse under.

I forbindelse med posisjoner i gjensalgavtaler vil ikke det underliggende mottatte verdipapiret innregnes i oppstilling av finansiell stilling da det ikke oppfyller innregningskriteriene. Det avgitte kontantbeløpet fraregnes i oppstilling av finansiell stilling med en motsvarende finansiell fordring på å få tilbake kontantbeløpet i oppstilling av finansiell stilling.

Sikkerhetsstillelse

I forbindelse med utlån av verdipapirer og handel i ikke børsnoterte derivater krever Folketrygdfondet sikkerhet i form av kontanter og andre verdipapirer.

Mottatt kontantsikkerhet som ikke er juridisk atskilt fra andre kontanter innregnes i oppstilling av finansiell stilling som eiendel med en tilsvarende motsvarende forpliktelse overfor avhenderen av sikkerheten. Mottatt kontantsikkerhet som er juridisk atskilt innregnes ikke i oppstilling av finansiell stilling.

Mottatt sikkerhet i form av andre verdipapirer innregnes dersom sikkerheten selges, brukes som frampantsettelse overfor andre motparter eller dersom motparten misligholder vilkårene i den underliggende kontrakten. Sikkerhet stilt overfor motparter fraregnes etter samme prinsipper som mottatt sikkerhet. Dersom mottaker av sikkerheten har rett til å selge sikkerheten eller stille den som sikkerhet på nytt, klassifiseres eiendelen i balansen som en utlån eiendel atskilt fra andre eiendeler.

Motregning

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres netto i balansen bare dersom Folketrygdfondet har en ubetinget juridisk håndhevbar rett til å motregne, samt hensikt om å gjøre opp på netto grunnlag.

Det følger av reglene for motregning og netto presentasjon at derivater med positiv verdi presenteres som eiendeler og at derivater med negativ verdi presenteres som forpliktelser.

Etterfølgende måling

Etterfølgende måling skjer til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Alle aksjer, obligasjoner, andre rentebærende verdipapirer og finansielle derivater er kategorisert som finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet eller utpekt til virkelig verdi over resultatet (FVO) og måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunkt etter første gangs innregning.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som er notert i aktive markeder fastsettes ved slutten av rapporteringsperioden ut fra noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter (kjøpskurs på lange posisjoner og salgskurs for korte posisjoner), uten fradrag for transaksjonskostnader.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. Påløpte renter på obligasjoner og andre rentebærende instrumenter presenteres separat fra øvrige verdiendringer i resultatregnskapet.

Valuta

Fondets funksjonelle valuta er NOK. Transaksjoner i valuta blir omregnet til kursen på transaksjonstidspunktet. På rapporteringstidspunkt blir eiendeler og forpliktelser i utenlandsk valuta omregnet til kurs på rapporteringstidspunkt.

Inntektsskatt

Folketrygdfondet, herunder Statens pensjonsfond Norge og Statens obligasjonsfond, er ikke skattepliktig for sin virksomhet i Norge. Trukket kildeskatt på utbetalt dividende og kupongrente i utenlandske markeder regnskapsføres som reduksjon i aktuell inntekt. Dersom kildeskatten kan kreves tilbakebetalt, vises dette som en fordring fram til tilbakebetaling finner sted.

Avsetninger

Avsetninger regnskapsføres når fondet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, det foreligger en sannsynlighetsovervekt at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av denne forpliktelsen og beløpets størrelse kan måles pålitelig.

Kontantstrømpstilling

Kontantstrømpstillingen er utarbeidet etter den direkte metoden. Alle vesentlige kategorier kontantinnbetalinger og -utbetalinger er vist separat. Spesifikke kategorier av kontantstrømmer, i hovedsak kjøp og salg av finansielle instrumenter, er vist netto hvor dette er hensiktsmessig. Alle investeringsaktiviteter presenteres som operasjonelle aktiviteter. Kontantoverføringer til Statens pensjonsfond Norges konto i Folketrygdfondet, i form av tilførsler fra eier, anses som finansieringsaktiviteter. Kontanter omfatter bankbeholdning.

Noter
Note 2

NOTE 2 PORTEFØLJEOMRÅDER

Informasjonen om porteføljeområdene under følger de internt definerte delporteføljene. Oppdelingen følger av mandatets regulering av aktivaklasser og regional fordeling. Sikkerhetsstillelse er skilt ut som eget segment som følger av at sikkerhetsstillelsen gjelder aktiviteter på tvers av de ulike aktivaklassene. Kolonnen «Annet» viser mellomværende med Folketrygdfondet.

Resultatregnskap 01.07. - 30.09.2012

Beløp i millioner kroner	Porteføljeområder						Statens pensjonsfond Norge
	Den norske aksjeporteføljen	Den nordiske aksjeporteføljen	Den norske renteporteføljen	Den nordiske renteporteføljen	Sikkerhetsstillelse	Annet	
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader							
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:							
Aksjer	6 395	867	-	-	-	-	7 262
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	-	-	224	25	-	-	249
Finansielle derivater	-	-	492	-	-	-	492
Renteinntekter	1	-1	529	70	-2	-	597
Utbytte	147	11	-	-	-	-	158
Andre porteføljeinntekter	4	2	-	-	-	-	6
Andre porteføljekostnader	-	-	-79	-14	-	-	-93
Transaksjonskostnader	-3	-	-	-	-	-	-3
Porteføljeresultat	6 544	879	1 166	81	-2	-	8 668
Forvaltningskostnader						27	27
Periodens resultat	6 544	879	1 166	81	-2	-27	8 641

Resultatregnskap 01.01. - 30.09.2012

Beløp i millioner kroner	Porteføljeområder						Statens pensjonsfond Norge
	Den norske aksjeporteføljen	Den nordiske aksjeporteføljen	Den norske renteporteføljen	Den nordiske renteporteføljen	Sikkerhetsstillelse	Annet	
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader							
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:							
Aksjer	7 248	1 051	-18	-	-	-	8 281
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	-	-	699	11	-	-	710
Finansielle derivater	-	-1	845	-	-	-	844
Renteinntekter	-	-	1 754	215	12	-	1 981
Utbytte	2 776	402	-	-	-	-	3 178
Andre porteføljeinntekter	9	4	2	-	1	-	16
Andre porteføljekostnader	-	-	-175	-72	-	-	-247
Transaksjonskostnader	-12	-3	-	-	-	-	-15
Porteføljeresultat	10 021	1 453	3 107	154	13	-	14 748
Forvaltningskostnader						86	86
Periodens resultat	10 021	1 453	3 107	154	13	-86	14 662

Noter
Note 2

FORTS. NOTE 2 PORTEFØLJEOMRÅDER

Resultatregnskap 01.07. - 30.09.2011

Beløp i millioner kroner	Porteføljeområder						Statens pensjonsfond Norge
	Den norske aksjeporteføljen	Den nordiske aksjeporteføljen	Den norske renteporteføljen	Den nordiske renteporteføljen	Sikkerhetsstillelse	Annet	
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader							
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:							
Aksjer	-11 551	-2 358	-	-	-	-	-13 909
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	-	-	-166	852	-	-	686
Finansielle derivater	-	-3	874	1	-	-	872
Renteinntekter	1	3	659	84	-1	-	746
Utbytte	118	6	-	-	-	-	124
Andre porteføljeinntekter	2	-	-	-	-	-	2
Andre porteføljekostnader	-	-	-17	-21	-	-	-38
Transaksjonskostnader	4	-7	-	-	-	-	-3
Porteføljeresultat	-11 426	-2 359	1 350	916	-1	-	-11 520
Forvaltningskostnader						21	21
Periodens resultat	-11 426	-2 359	1 350	916	-1	21	-11 541

Resultatregnskap 01.01. - 30.09.2011

Beløp i millioner kroner	Porteføljeområder						Statens pensjonsfond Norge
	Den norske aksjeporteføljen	Den nordiske aksjeporteføljen	Den norske renteporteføljen	Den nordiske renteporteføljen	Sikkerhetsstillelse	Annet	
Porteføljeinntekter og porteføljekostnader							
Gevinst og tap på finansielle eiendeler og gjeld til virkelig verdi over resultatet:							
Aksjer	-15 829	-3 138	-	-	-	-	-18 967
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	-	-	-365	914	-	-	549
Finansielle derivater	-	3	1 113	-5	-	-	1 111
Renteinntekter	1	3	1 811	232	1	-	2 048
Utbytte	2 505	316	-	-	-	-	2 821
Andre porteføljeinntekter	6	-	-	-	-	-	6
Andre porteføljekostnader	-	-	-140	-83	-	-	-223
Transaksjonskostnader	-6	-12	-	-	-	-	-18
Porteføljeresultat	-13 323	-2 828	2 419	1 058	1	-	-12 673
Forvaltningskostnader						74	74
Periodens resultat	-13 323	-2 828	2 419	1 058	1	-74	-12 747

Noter

Note 2

FORTS. NOTE 2 PORTEFØLJEOMRÅDER

Balanse 30.09.2012	Porteføljeområder						Statens pensjonsfond Norge
	Den norske aksjeporteføljen	Den nordiske aksjeporteføljen	Den norske renteporteføljen	Den nordiske renteporteføljen	Sikkerhetsstillelse	Annet	
<i>Beløp i millioner kroner</i>							
EIENDELER							
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	75	137	353	29	9 078	-	9 672
Uoppgjorte handler	8	11	38	110	-	-7	160
Aksjer	72 590	7 924	13	-	-	-	80 527
Utlånte aksjer	4 469	5 192	-	-	-	-	9 661
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	-	-	44 398	8 002	-	-	52 400
Finansielle derivater	-	-	2 342	-	-	-	2 342
Fordringer	7	-	-	-	-	-	7
SUM EIENDELER	77 149	13 264	47 144	8 141	9 078	-7	154 769
GJELD OG STATENS KAPITALINNSKUDD							
Finansiell Gjeld							
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	-	-	667	-	-	-	667
Mottatt kontantsikkerhet	-	-	-	-	9 078	-	9 078
Uoppgjorte handler	88	-	57	78	-	-7	216
Finansielle derivater	-	-	655	-	-	-	655
Skyldig forvaltningshonorar	-	-	-	-	-	8	8
Andre forpliktelser og avsetninger	-	-	-	-	-	-	-
Sum gjeld	88	0	1 379	78	9 078	1	10 624
Statens kapitalinnskudd	77 061	13 264	45 765	8 063	-	-8	144 145
Statens kapitalinnskudd	77 061	13 264	45 765	8 063	-	-8	144 145
Sum gjeld og statens kapitalinnskudd	77 149	13 264	47 144	8 141	9 078	-7	154 769

Balanse 31.12.2011	Porteføljeområder						Statens pensjonsfond Norge
	Den norske aksjeporteføljen	Den nordiske aksjeporteføljen	Den norske renteporteføljen	Den nordiske renteporteføljen	Sikkerhetsstillelse	Annet	
<i>Beløp i millioner kroner</i>							
EIENDELER							
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	210	192	192	50	4 812	-	5 456
Aksjer	65 726	9 287	3	-	-	-	75 016
Utlånte aksjer	985	2 341	-	-	-	-	3 326
Obligasjoner og andre rentebærende papirer	-	-	43 254	7 850	-	-	51 104
Utlånte obligasjoner	-	-	-	-	-	-	0
Finansielle derivater	-	-	1 747	-	-	-	1 747
Fordringer	5	-	10	-	-	-	15
Sum eiendeler	66 926	11 820	45 206	7 900	4 812	-	136 664
GJELD OG STATENS KAPITALINNSKUDD							
Finansiell Gjeld							
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	-	-	2 024	-	-	-	2 024
Mottatt kontantsikkerhet	-	-	-	-	4 814	-	4 814
Uoppgjorte handler	79	-	-	-	-	-	79
Finansielle derivater	-	-	242	-	-	-	242
Skyldig forvaltningshonorar	-	-	-	-	-	21	21
Andre forpliktelser og avsetninger	-	-	-	-	1	-	1
Sum gjeld	79	0	2 266	0	4 815	21	7 181
Statens kapitalinnskudd	66 847	11 820	42 940	7 900	-3	-21	129 483
Statens kapitalinnskudd	66 847	11 820	42 940	7 900	-3	-21	129 483
Sum gjeld og statens kapitalinnskudd	66 926	11 820	45 206	7 900	4 812	-	136 664

Noter
Note 3

NOTE 3 FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Finansielle eiendeler 30.09.2012

Beløp i millioner kroner	Statens pensjonsfond Norge	Norsk aksje- portefølje	Nordisk aksje- portefølje	Norsk rente- portefølje	Nordisk rente- portefølje
EIENDELER PER 30.09.2012					
Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked (nivå 1)	101 374	77 059	13 116	8 446	2 752
Barclays Capital	10 235			5 982	4 253
Andre observerbare kurser	18 933			18 084	849
Finansielle derivater	1 687			1 687	
Verdsettelse basert på observerbare markedsdata (nivå 2)	30 855			25 753	5 102
Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata (nivå 3)	11 385			11 385	
Påløpte renter ¹⁾	630			482	148
Totalt	144 243	77 059	13 116	46 065	8 002

Finansielle eiendeler 31.12.2011

Beløp i millioner kroner	Statens pensjonsfond Norge	Norsk aksje- portefølje	Nordisk aksje- portefølje	Norsk rente- portefølje	Nordisk rente- portefølje
EIENDELER PER 31.12.2011					
Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked (nivå 1)	87 107	66 711	11 628	5 831	2 936
Barclays Capital	11 024			7 285	3 739
Andre observerbare kurser	11 396			10 362	1 034
Finansielle derivater	1 505			1 505	
Verdsettelse basert på observerbare markedsdata (nivå 2)	23 925			19 152	4 773
Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata (nivå 3)	19 156			19 156	
Påløpte renter ¹⁾	764			623	141
Totalt	130 952	66 711	11 628	44 762	7 850

¹⁾ Påløpte renter på finansielle derivater inngår på linjen for finansielle derivater på nivå 2.

For nærmere forklaring rundt hierarkiet og klassifiseringer henvises det til årsrapporten for 2011.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi, nivå 3

Beløp i millioner kroner	Norsk rente- portefølje
BALANSE PER 31.12.2011	
Netto gevinst på finansielle eiendeler	19 156
Tilgang/kjøp	129
Avhending	1 713
Forfalt	2 588
Overføring fra nivå 1 eller 2	566
Overføring til nivå 1 eller 2	394
Balanse per 30.09.2012	6 854
	11 385

Sensitivitetsanalyse, nivå 3

Beløp i millioner kroner	Balanseført verdi 30.09.2012	Effekt av endring i kredittpåslag med 10 bp
Obligasjoner med norsk utsteder	10 999	31

Hittil i 2012 har obligasjoner som er verdsatt på nivå 3 blitt redusert med 7 771 millioner i forhold til balansen per 31.12.2011. Hovedårsaken til dette er at det er flyttet totalt 51 obligasjoner fra nivå 3 til nivå 2 hittil i år. Flyttingen til nivå 2 skyldes flere troverdige eksterne priser enn tidligere. Fra nivå 2 til nivå 3 har det kun blitt flyttet fire papirer.

Det har ikke vært flyttet verdipapirer mellom nivå 1 og nivå 2.

Noter

Note 4 & 5

NOTE 4 FINANSIELL RISIKO, MÅL OG STYRING

Det henvises til note 16 i årsregnskapet 2011 for nærmere omtale av finansiell risiko, mål og styring, www.ftf.no.

NOTE 5 FINANSIELLE DERIVATER

Oppstillingen viser finansielle derivater som er benyttet i styringen av valuta- og renterisikoen til Statens pensjonsfond Norge.

30.09.2012	Virkelig verdi		
	Eiendel	Gjeld	Netto eiendel (+)/gjeld (-)
<i>Beløp i millioner kroner</i>			
Valutaderivater			
Valutaswapper	0	20	
Sum valutaderivater	0	20	-20
Rentederivater			
Rentebytteavtaler	2 342	635	
Sum rentederivater	2 342	635	1 707
Sum finansielle derivater under ISDA, eiendel	2 342		
Sum finansielle derivater under ISDA, gjeld		655	
Netto finansielle derivater under ISDA, eiendel (+)/gjeld (-)			1 687

31.12.2011	Virkelig verdi		
	Eiendel	Gjeld	Netto eiendel (+)/gjeld (-)
<i>Beløp i millioner kroner</i>			
Valutaderivater			
Valutaswapper	76	0	
Sum valutaderivater	76	0	76
Rentederivater			
Rentebytteavtaler	1 671	242	
Sum rentederivater	1 671	242	1 429
Sum finansielle derivater under ISDA, eiendel	1 747		
Sum finansielle derivater under ISDA, gjeld		242	
Netto finansielle derivater under ISDA, eiendel (+)/gjeld (-)			1 505

Finansielle eiendeler og forpliktelser ved finansielle derivater er motregnet og presentert netto i balansen bare dersom det foreligger en juridisk håndhevbar rett til å motregne, samt hensikt om og praksis for å gjøre opp på netto grunnlag. Der kriteriene for motregning ikke er oppfylt er det benyttet bruttoføring.

Bruttoføring innebærer at posisjoner med positiv markedsverdi er presentert som eiendeler og posisjoner med negativ markedsverdi som gjeld.

Det henvises til årsregnskapet for 2011 for nærmere omtale av finansielle derivater, www.ftf.no.

Noter

Note 6 & 7

NOTE 6 GJENKJØPSAVTALER, SIKKERHETSSTILLELSE OG UTLÅN AV VERDIPAPIRER

Noten viser instrumenter og forhold som medfører belåning av kapitalen til Statens pensjonsfond Norge.

Beløp i millioner kroner

Gjenkjøpsavtaler (Repo)

Kortsiktig innlån	30.09.2012	2011
Innlån knyttet til gjenkjøpsavtaler	667	2 024
Gjenkjøpsavtaler (Repo)	667	2 025

Sikkerhetsstillelse ikke-børsnoterte derivater

Mottatt sikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	30.09.2012	2011
Mottatt kontantsikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	1 769	1 398
Mottatt sikkerhet knyttet til ikke-børsnoterte derivater	1 769	1 398

Utlån av verdipapirer og sikkerhetsstillelse for utlån

Mottatt sikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	30.09.2012	2011
Mottatt kontantsikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	9 078	3 416
Mottatt verdipapirer som sikkerhet	2 990	38
Mottatt sikkerhet knyttet til utlånte verdipapirer	12 068	3 454
Utlånte aksjer	9 661	3 326

Det henvises til årsregnskapet for 2011 for nærmere redegjørelse vedrørende gjenkjøpsavtaler, sikkerhetsstillelse og utlån av verdipapirer.

NOTE 7 FORVALTNINGSKOSTNADER

I Mandat for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge fastsatt av Finansdepartementet 21. desember 2010 med hjemmel i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond § 2 tredje ledd og § 7 står det i kapittel 5 at utgifter Folketrygdfondet har ved forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge skal dekkes av Statens pensjonsfond Norge.

Forvaltningskostnader ved utgangen av 3. kvartal beløp seg til 86 mill. kroner. Tilsvarende tall i 2011 var på 74 mill. kroner.

Forvaltningskostnader i Folketrygdfondet

	3. kv. 2012	Akkumulert per 30.09.2012	3. kv. 2011	Akkumulert per 30.09.2011
Personalkostnader	18	50	16	43
Andre driftskostnader	13	43	10	39
Sum totale forvaltningskostnader	31	93	26	82
Herav dekket av Statens pensjonsfond Norge	27	86	21	74

REVISORS BERETNING

Til Finansdepartementet

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young ASDronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Oslo Atrium, P.O.Box 20, NO-0051 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA

Tlf.: +47 24 00 24 00

Fax: +47 24 00 24 01

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Uttalelse om forenklet revisorkontroll av delårsregnskap**Innledning**

Vi har foretatt en forenklet revisorkontroll av vedlagte balanse for Statens pensjonsfond Norge pr. 30. september 2012 og tilhørende resultatregnskap og oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for perioden 1. januar 2012 – 30. september 2012 og av beskrivelsen av regnskapsprinsipper og andre noter. Ledelsen er ansvarlig for utarbeidelsen og fremstillingen av delårsregnskapet i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Vår oppgave er å avgir en uttalelse om delårsregnskapet basert på vår forenklete revisorkontroll.

Omfanget av den forenklete revisorkontrollen

Vi har utført vår forenklete revisorkontroll i samsvar med standard for forenklet revisorkontroll 2410 "Forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap, utført av foretakets valgte revisor". En forenklet revisorkontroll av et delårsregnskap består i å rette forespørsler, primært til personer med ansvar for økonomi og regnskap, og å gjennomføre analytiske og andre kontrollhandlinger. En forenklet revisorkontroll har et betydelig mindre omfang enn en revisjon utført i samsvar med revisjonsstandarder fastsatt av Den norske Revisorforening, og gjør oss følgelig ikke i stand til å oppnå sikkerhet for at vi er blitt oppmerksomme på alle vesentlige forhold som kunne ha blitt avdekket i en revisjon. Vi avgir derfor ikke revisjonsberetning.

Konklusjon

Vi har ved vår forenklete revisorkontroll ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at det vedlagte delårsregnskapet ikke gir et rettviseende bilde av foretakets finansielle stilling per 30. september 2012 og av resultatet og kontantstrømmene i perioden 1. januar 2012 – 30. september 2012, i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Oslo, 14. november 2012

ERNST & YOUNG AS

Eirik Tandrevold
statsautorisert revisor

LOVVERK OG HISTORIKK

» ...understøtte statlig sparing for finansiering av folketrygdens pensjonsutgifter og underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av statens petroleumsinntekter...

FRA STATENS PENSJONSFONDS FORMÅL

LOVVERKET SOM REGULERER FOLKETRYGDFONDET

- ▶ Folketrygdfondets virksomhet er regulert gjennom lov om Folketrygdfondet av 29.6.2007
- ▶ Folketrygdfondet skal forvalte Statens pensjonsfond Norge på vegne av Finansdepartementet, en oppgave som er forankret i lov om Statens pensjonsfond av 21.12.2005
- ▶ Rammene for forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge er gitt gjennom mandat av 21.12.2010
- ▶ Folketrygdfondet er i tillegg gitt i oppdrag å forvalte Statens obligasjonsfond på vegne av Finansdepartementet, jf. lov om Statens obligasjonsfond av 6.3.2009
- ▶ Rammene for forvaltningen av Statens obligasjonsfond er gitt gjennom mandat av 21.12.2010

